

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvó (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 207.

V Ljubljani, v torek 9. septembra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski

prišel je danes svoje letošnje zborovanje s slovesno sv. mašo v stolnici, ki so jo ob 10. uri dopoldne darovali preč. gosp. prošt Zupan. Poslanci so se potem zbrali v redutni dvorani, kjer je g. deželni glavar grof Thurn prišel zborovanje s sledečim nagovorom:

„Slavni zbor!

Našo preljubljeno cesarsko rodbino zadela je v tekočem letu bitka zguba. Umrli je cesarica in kraljica Marija Ana, soproga ranjcega cesarja Ferdinanda dobrotljivega. Visoka gospa je bila izredno pobožna, dobrotljiva in ljudomila mati ubozih in zapuščenih, podpirala je blagodušno in zdatno cerkve in dobrodelne naprave tudi v naših pokrajinah. Pretužna vest je, kakor povsod, tudi v Kranjski Habsburški dinastiji serčno vdani deželi globoko občutljivo žalost izbudila.

Die hingschiedene hochherzige Fürstin, reich an edlen Werken, werden wir immerdar in ehrethuchtsvollster Erinnerung bewahren.

Das vom Landesausschusse über das Ableben Weiland Ihrer Majestät ausgesprochene Beileid geruheten Seine Majestät unser Allergnädigster Kaiser dankend zur Kenntniss zu nehmen.

Nesprosljiva smrt je letos tudi visokočastitemu udu deželnega zbora vzvišenemu milostljivemu knezoškofu Krizostomu Pogačarju v veke oči zaprla. Vednosti, plemenite lastnosti so visokega dušnega pastirja kinčale. Vestno opravlja svojo pretežavno službo vodili so knezoškof osem in pol let modro in previdno Ljubljansko škofijo. Umrli bili so domovini goreče udani in za napredek dežele vneti.

Der unvergessliche Verblichene begünstigte und unterstützte geistliche wie weltliche, dem Wohle des Mitmenschen gewidmete Anstalten, der Fürst war ein Freund und Helfer der studierenden Jugend, ein eifriger Förderer des Schulwesens. In Anerkennung der hervorragenden Verdienste geruheten Seine Majestät den dahingeschiedenen Kirchenfürsten durch Verleihung hoher Orden huldvoll auszuzeichnen.

Postavimo preblagemu umrlemu trajni spomin v svojih srcih.

Und nun hochverehrte Collegen beginnen wir unsere ehrenvolle Thätigkeit. Ich bin überzeugt, die Mitglieder des hohen Landtages werden die ihrer Berathung und Schlussfassung zustehenden Angelegenheiten mit bewährtem Verständniss sachlich und vorurtheilsfrei behandeln und erledigen.

Njih Veličanstvo naš presvitli cesar se zlo zanimajo za delovanje deželnih zborov. Skrbimo tedaj, da bodo v naših obravnavah obilo koristnega in hvalevrednega nahajali.

Usojam si zbor vojvodine kranjske otvoriti s klicom: Bog živi in ohrani preljubljenega cesarja Franc Jožefa! — Slava — Hoch!“

G. deželni predsednik baron Winkler zagotavljal je za tem zbornico, da bo prav rad podpiral njeno delovanje ter je omenjal, da mu je kot vladni predlog došla od poljedeljskega ministerstva postava o rabi privatnih žrebecv za konjerejo.

Ko na novo izvoljeni poslanci: Adolf Obreza, grof Auersperg, baron Lichtenberg, in Faber storé obljubo, poroča g. deželni glavar grof Thurn, da so lani sklenjene postave o volilni premembi, o lovskih kartah, o mitnicah na Raški cesti in o uvrstenji nekterih cest dobile najvišje potrjenje. G. Gutmannsthalu se dovoli odpust treh tednov, baronu Apfaltrernu pa za 14 dni, potem pa po nasvetu g. Murnika zborovanje za nekoliko časa preneha, da se pogovore poslanci, kako bi sestavili razne odseke. Ko se zborovanje zopet prične, bili so izvoljeni:

1. za reditelja: dr. Poklukar in baron Lichtenberg;
2. za verifikatorja: Robič in Dežman;
3. v finančni odsek: dr. Moše (načelnik), dr. Bleiweis, Detela, Kersnik, Murnik, Poklukar, Vošnjak, Šuklje, Dežman (načelnikov namestnik), Lukmann in Mauer;
4. v upravni odsek: dr. Poklukar (načelnik), Detela, Pakiž, Papež, Samec, Svetec, Faber, Taufferer, Schwegel (načelnikov namestnik);
5. v odsek za pregled letnega poročila:

Klun (načelnik), Dolenc, Obreza, Robič, Sterbenec, Faber (načelnikov namestnik), Mauer;

6. v peticijski odsek: Schneid (načelnik), Lavrenčič, Pfeifer, grof Auersperg in baro Zois (načelnikov namestnik).

Došle peticije se izroče dotičnim odsekom, ravno tako posamezni deli letnega poročila deželnega odbora, potem se izroče: Računski sklep deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu za l. 1883; računski sklep zaklada kranjske zemljiščne odveze za l. 1883; proračun kranjskega zemljiščno-odveznega zaklada za l. 1885; računski sklep za l. 1883 in proračun za l. 1885 gledišnega zaklada; računski sklep zaklada prisilne delalnice za l. 1883; računski sklepi kranjskih dobrotelnih zakladov za l. 1883; normalno-šolskega zaklada računski sklep za l. 1883; proračun kranjskega normalno-šolskega zaklada za l. 1885; proračuni za leto 1885 in računski sklepi za l. 1883 ustanovnih zakladov; poročilo deželnega odbora, zaradi povečanja nekterih plačil v prisilni delalnici; računski sklep kranjskega deželnega zaklada za l. 1883, potem glavni pregled gospodarjenja s premoženjem deželnega zaklada in njegovih podzakladov za l. 1883, vsi finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora, gledé uravnanja Save med Čerčuami, Št. Jakobom, Podgradom, Dolom in Lazami upravnemu odseku; poročilo deželnega odbora, gledé povišanja personalne priklade vodji vinarske- in sadjarske šole na Slapu, finančnemu odseku; poročilo deželnega odbora o lastni režiji v blaznici na Studencu, posebnemu odseku devetih udov; dr. Bleiweis nasvetoval je samo sedem udov, pa g. Detela je priporočal devet udov, kar je tudi obveljalo. Izvoljeni so bili: Bleiweis, Detela, Sterbenec, Poklukar, Samec, Grasselli (načelnik), Dežman, Apfaltrern (načelnikov namestnik) in Taufferer; poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga statut sirotišnice za dečke „Collegium Marianum“ Vincencijevega društva v Ljubljani, in poročilo deželnega odbora o premembi § 33 uradne instrukcije za kranjsko deželno blagajnico, se izročite upravnemu odseku.

Poročilo deželnega odbora gledé agrarnih razmer na Kranjskem se odpravi z dnevnega reda, potem

LISTEK.

Ivan Kacjanar.

Spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

Določbe teh dveh poslednjih zborov so za vtemeljenje Vojaške krajine posebno važne, ker vidimo zdaj prvokrat, da so vzeli v službo pred Turki pribegle begunce ter tako osnovali trajno stražo iz največih sovražnikov turških. Te misli se je kasneje poprijela tudi vlada in jo deloma izpeljala. Tako je bila Vojaška krajina vpeljana. Sklepi Slovenjegraškega in Drauburškega zbora pa so bili dolgo vodilo vsi mejni obrambi.

Turek med tem ni miroval, ampak je hotel svoj namen izvršiti, namreč Dunaj si osvojiti. Poslanci, ki so se l. 1530 podali v Carigrad (med njimi zopet Slovenci Jožef Lamberg, Nikola Jurišič in tolmač Benedikt Kuripešee), niso nič opravili, ker si je Turek prisvajal Ogersko na vsak način ter ni hotel o sporazumljenji nič slišati. Meč je moral tedaj zopet odločiti. Turki so sklenili, kakor l. 1529,

osvojiti si vso Nemčijo, da jim bode podložen cesar, ki se je do zdaj smatral za ravnega s turškim sultanom. 26. travna 1532 se vzdigne Soliman v tretjič z vojsko 200.000 mož in 300 topovi iz Carigrada. V Nišu ga še enkrat naš poslanec Jožef Lamberg poprosi, da bi podaljšal primirje, ki je bilo sklenjeno s Zapoljo, ali dobil je nepovoljen odgovor. Trdnjava je padala za trdnjavo in turške čete so se že razhajale na vse strani plenit in palit po ogerski zemlji. Ali pred malo trdnjavo, Kisek nazvano, zavstavi ga slavni junak Nikola Jurišič, ki se je branil tri tedne proti ogromni vojski sultanovi. Ta mala trdnjava in v njej hrabri junaci so moč turške vojske tako oslabili, da sultan ni mislil več na Dunaj, kjer se je bila med zbrala tudi velika vojska od 80.000 pešcev in 6000 konjikov. Vrh tega pa je bila tudi že kasna jesen, in čas za Turke, da se povrnejo v svoje kraje. En oddelek te turške vojske (16.000 mož) pod Kasim begom, ki je pohitel proti Dunaju, ali se zdaj vračal čez Štajarsko, pokončal na Švarci Ivan Kacjanar, ki je imel opazovati od hrvatske strani gibanje Turkov pri Kiseku. Ostalo je v tej bitki mrtvih do 3000, in prav malo jih je vteklo iz teh gorskih krajev. In ko je za to zvedel

sultan, ki je že do Gradca prišel ter to mesto oblegati začel, pobegne hitro čez Muro nazaj (12. sept.), samo da ga ne napade Kacjanar, ki se je zmagonosno mestu približeval. Pri Ternici ga je pa vendar Kacjanar dohitel ter mu potolkel kakih 8000 mož. Sultan beži potem dalje proti Mariboru, kjer ga dočakata Žiga Višnjegorski in Pavel Bakič ter poženeta čez Dravo, ker še most ni bil dodelan. Poginilo jih je tukaj zopet kakih 5—6000 Turkov. Tako se je moral sultan sramotno vrniti nazaj čez viniške prelaze pri Varaždinu v Slavonijo, skoz katero je pred pol letom ošabno korakal proti zapadu, da pokonča najmogočnejšo krščansko državo. Bog pa je tudi zdaj kristjane obvaroval tako velike nesreče.

Zdaj je bil čas, da se osvoji Ogerska, kajti čete krščanske so bile navdušene po tej zmagi. Ali Kacjanar ni imel dosti podpore, kajti državne čete so se vrnile vse domu in tako mu je preostalo samo nekoliko pešcev in konjikov. Da so se vojske zbrale okoli Kacjanarjevih zastav, Zapolja bi bil izgubil vse in Turkom bi se bil za dolgo pot zaprl v krščanske dežele. Ali med tem se je razgovarjalo že o miru. Z Zapoljo je bilo sklenjeno primirje do aprila 1533, a v Carigradu je razpravljalo o miru s sultanom naš

pa g. deželni glavar sejo sklene z naznanilom, da bo prihodnja seja drugi teden; in da ima finančni odsek popoldne sejo.

Nasledki zadnjih volitev.

Iz Štajarskega, 7. septembra.

Štajarski Slovenci smo se pri zadnjih volitvah res, kakor je obče pripoznano, izvrstno obnašali, in vsled tega ne le vse poslaniške sedeže kmetskih občin pridobili, ampak tudi v dveh mestnih skupinah za narodna kandidata tako častno manjšino dosegli, da bi bili tudi z njima prodrli, ko ne bi bili skoro vsi c. kr. uradniki za nemško-liberalne kandidate glasovali.

Nemci in nemčurji ta volilni uspeh skoro povsod pripisujejo vplivu slovenskega duhovništva, oziroma agitaciji kaplanov, in zato se zdaj po vseh liberalnih nemških listih in po nemško-slovenskem „Kmetem prijatelju“ (?) ubogi duhovniki zdelujejo, da je groza. Ker pa to „zdelovanje“ v časnikih dotičnim ne škoduje toliko, kakor nemško-liberalni kričarji želijo, zato še vrh tega zaporedoma njim ne ljube kaplane pri prečast. knezoškofijstvu tožujejo zahtevajoč naravnost njih prestavljanje v druge kraje, češ, da dotični duhovniki kalijo mir, šuntajo ljudstvo in podirajo pri vernih duhovništvu dolžno spoštovanje. Kdor dotične razmere in osebe pozna, takoj vidi, da za temi tožbami ni nič drugega, nego da zaženeči nečejo plesati po volji ondotnih nemčurjev, ampak po svojem prepričanju hodijo lastno pot in tako marsikje njihove štrene zmedejo. Od tod jeza, sovraštvo in tožbe. Upamo, da na merodajnem mestu to uvidijo ter tožnikom zaslužen odgovor dajo.

Zraven duhovnikov mora tudi „Slov. Gospodar“ še občutljivejše nasledke čutiti. Takoj prvi list po volitvah je bil zasežen zavoljo poročila o Mariborski volitvi, in ravno tako spet zadnji list dne 4. sept., ki se niti ni mogel izdati, ker je ves stavek zapečaten. To so slabi nasledki, volilcem tako nemškim, kakor slovenskim pa želimo boljše nasledke, pred vsem olehčanje že nesnosljivih bremen, ktere so jim bili prejšnji poslanci naložili. Vsled zadnjih volitev bode v bodočem deželnem zboru, ki bo 9. septembra svoje zasedanje začel, sedelo 8 narodnih, 11 konservativnih, 40 liberalnih poslancev in 3 virilni glasovi, med katerimi je eden tudi liberalen. Pri tem razmerji glasov narodni in konservativni volilci nimajo ravno veliko pričakovati; bržkone bode delovanje letošnjega zasedanja precej podobno delovanju prejšnjega deželnega zbora. Kdo da bo novemu deželnemu zboru predsednik in deželni glavar, še ni znano, pač pa se za gotovo govori, da bode njegov namestnik slovenski poslanec baron Goedel. Bog daj, da bi on po svojem osebnem vplivanju „Viribus unitis“ s svojimi tovarši pripomogel štajarskim Slovincem vsaj do njihovih v postavah zagotovljenih pravic!

poslanec, rojak Jurišičev Jeronim Zadramin. Čim je dobil Zapolja od sultana povelje, da imajo ponehati vse sovražnosti, pošle tudi avstrijski poslanec iz Carigrada meseca januarja l. 1533 Ivanu Kacjanarju tako pismo. Tudi hrvaškemu banu Batijanu in slavonskemu zapovedniku Pekriju je bilo tako zapovedano. Vendar pa je Kacjanar še poprej, nego je dobil ta glas, obrnil se s svojim konjištvom pod vodstvom Žige Višnjegorskega, in z deželnimi bramborci proti Bosni ter moreč in pleneč prodril do turške trdnjave Udbine. To so smatrali takrat za glavno zbirališče vseh turških napadov in za ključ do kranjske meje, zato so stanovi vedno zahtevali, da se mora nazaj pridobiti, ker to velevala skrb za lastni obstanek. Škoda, da je kmalu potem sklenjeno primirje zavstavilo tako srečno začeto bojevanje. Naš Kacjanar se je moral zdaj mesto na bojnem polju, kamor ga je želja gotovo bolj vlekla, na povelje cesarjevo podati v Požun, da sklene mir s Zaponijo, kar se je tudi zgodilo. 1. oktobra l. 1533 je bil ta mir tudi po slovenskih deželah oglašen. Po sklenjenem Požunskem miru pa je ostal Kacjanar zapovednik na Ogerskem, a glavni zapovednik v krajini je postal Ivan Pihler.

(Dalje prih.)

Poročilo

c. kr. stavbenega svetnika g. Franca Potočnika
gledé napeljave zdrave vode za pitje in kuho po
Ljubljani.

(Dalje.)

Preden se spustim v daljše razprave, bom še, kakor sem bil že omenil, dokazal, da če bi nam bili tudi vsi studenci rožniškega hriba na razpolaganje, bi bili vsi skupaj še mnogo preubožni, da bi nas zamogli zadovoljiti.

Ves rožniški hrib je v svoji horizontalni projekciji kolobar, ki ima 2300 metrov v premeru, ter njegovo površje ne znaša več nego 4,154.815·6 kvadratnih metrov. Največje deževje pri nas na leto znaša 0·104 metrov, toraj na rožniškem hribu 440.100·8 ali na dan 1206·7 kub. metrov ali pa 1,206.700 litrov. Od teh zgubi se pa najmanj 0·32 vsled izhlapienja, tako da ostane le še 824.556 litr.

Ker pa nam je vsled poprejšnega
potreba na dan 2,500.000 „
nam potem takem manjka še . . . 1,675.444 litr.

S tem, kar smo do sedaj omenili, razpravljena bila bi ona vprašanja, na ktere se nam je pri današnjem položaji dotičnih obravnav ozirati; vse drugo zamogli bi prepustiti poznejšemu trenutku, tistemu namreč, kedar se ne bomo več splošno razgovarjali, kakor danes, temveč kedar bomo že izdelovali nadroben načrt. Vendar pa si usojam že danes omeniti nekaj tehničnih točk, na ktere se je treba pri napravi vsakega vodovoda temeljito in pred vsem ozirati, ker mislim na tej podlagi spodbiti tu pa tam marsikako napačno misel, kar se mora toliko več ravno sedaj zgoditi, ker je pri vsem tem rešiti tehtno vprašanje o silno važni točki, o točki stroškov.

Recimo, da bi slavni vodovodni odsek izvolil odobriti in sprejeti moj predlog gledé Prežganjskih, Kamnogiških in Utiških studencev in recimo, da bi premera zadosti vode in kemija taisto zadosti dobro našla: bo takoj nastalo vprašanje o rešitvi več težavnih tehničnih nalog gledé dolgoti, páda, pritiska na višavo, konstrukcije nabiralnikov in skupnega vodovoda, poviška in posebno pa bo treba vedeti, ali naj se studenci v mesto napeljejo po cevih ali po kanalih in v katerih razmerah velikosti naj se poslednji v mesto napeljejo itd.

Jaz omenim, da se bo moral napraviti vspeoredno z znožjem pogorja nabiralni kanal, kamor se bodo napeljali razni več ali manj obilni studenci; morda na koncu tega nabiralnega kanala, ali pa kje drugej napravil bi se nabiralnik (reservoár) s prostorom za precejanje (filtracijo) vode, od koder bi se taista po primernem zvišanji zaradi potrebnega pritiska po mestu napeljala. Recimo pa, da se odsek odloči za napeljavo vode v mesto iz precejališča po vlitih železnih cevih, si moramo pač vprašanje staviti, kolikšen moral bi biti notranji ali svitlobni premer tistih cevi, da bi po taistih vsako sekundo poprej omenjena množina vode 28·9 litrov namreč v mesto pritekla?

Za temelj vsakemu takemu preračunu velja načelo: Množina vode prihajajoče iz kake votline mora biti enaka velikosti tiste votline in hitrosti, s katero se iz nje izliva. Čem večji je toraj premer cevi, ktera se ima položiti in čem večja je hitrost odvisna od pada izlivajoče se vode, tem večja je tudi množina taiste, kar se izrazi v temeljni podobici

$$Q = f \cdot o \cdot \dots \cdot 1.$$

kjer Q množino izlivajoče se vode, f vsebino površja ob cevinem ustji, o pa hitrost pomeni, s katero voda teče.

Poglejmo, kolika bi bila pač množina vode v Ljubljani se izlivajoče, ako bi napeljali od reservoirja semkaj v lito železno cev s premerom 0·23 metra.

Za določitev hitrosti, s katero se voda iz kake cevi izliva, služi nam podobica

$$o = \sqrt{\frac{H \cdot D}{4 \cdot z \cdot L}} \cdot \dots \cdot 2.$$

v kateri pomeni:

o = hitrost, ki jo iščemo,

H = vesoljni pad ali tako zvan pritisk na višavo,

D = notranji premer cevi, ki jo mislimo položiti, toraj v našem slučaju 0·23 metra,

L = dolgot celega vodovoda od izvora studenčevega do izliva vode.

$4z$ = koeficijent za izraz zgube po trenji, ktere si bomo v našem slučaju najprimerneje zaznamovali z 0·0012.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. sept.

Notranje dežele.

Volitve v *deželni zbor hrvaški* bodo trajale štiri dni 16. namreč, 17., 18. in 19. septembra.

Rusinom gré po Galiciji trda. Dolgo časa se so moledovali, da bi se jim v Levovu napravila šola z rusinskim učnim jezikom, toda dolgo so zastoj prosili. Konečno so vendar našli milost. Magistrat v Levovu je dovolil, da se smejo na narodni šoli ondi napraviti rusinske vspeorednice (paralelke) ako se za vsako najmanj 25 učencev oglasi. Takoj jeli so se učenci vpisavati in se je samo za prve tri razrede oglasilo 88 učencev in te tri paralelke bodo tudi sedaj otvorili. Četrtega razreda z rusinskim učnim jezikom letos še ne bo, ker se ni postavno število dijakov zanj oglasilo. Tem bolj pa se oglašajo Rusini v vladnici ki je združena z učiteljskim. Dosedaj vpisalo se jih je 178 in še vedno novinci dohajajo, kteri bi se radi vpisali; toda ne sprejemajo jih, kajti na vladnici je od ministerstva določeno, da ne sme več nego po 40 učencev v vsakem razredu sedeti. Vsi ostali toraj odpošiljajo se na ondašnje ljudske šole.

Na *Ogerskem* so prijeli štiri zrele tiče anarhiste, pri kterih so dobili kalupe, kakoršni so za vliivanje bomb, ktere z dinamitom napolnujejo in za razširjanje anarhizma potrebujejo. Kaj mislite, kaj je naredila Budapeštanska policija? Mar li je tiče ljudi spravila na varen kraj, kakor bi se jim bilo to spodobilo, in kar sme in mora človeška družba tirjati? O kaj še! Ker so bili k sreči avstrijski podaniki, jim je potne liste podpisala, ter jih je čez mejo spremila, kjer jih je avstrijskim redarjem izročila. Recimo, da bi bili pa dotični vražji ljudje slučajno ogerski podaniki, kaj pa potlej? Ali bi jih ogerska sodnija ne bila prijela zaradi priprav, kakoršne je pri njih dobila? Ne! Tisza pravi, da anarhisti niso nevarni ljudje, in da mu liberalizem ne pripušta, da bi jih preganjal in Tisza je madjarski bog, kar on hoče, to se zgodi; kar njemu ni dovoljno, večinoma izostane. Pisali smo že enkrat, da se bo Ogerski slaba godila, ako bode Tisza anarhiste na državnih prsih redil, in isto mnenje moramo danes zopet izreči in to tem več, ker imamo že dokaze za to. Ali niso priprave za izdelovanje bomb že korak do praga, kjer se začneja umor in rop? In Tisza vse to z mirnim očesom gleda! Naj le, tudi njemu se bodo oči odprle, če ne poprej pa tedaj, ko mu bo pred nosom bomba počila, ktero sedaj od njega podpirani anarhisti izdelujejo. Da le ne bo zanj in za kraljestvo prepozno!

Vnanje države.

Priprave v *Varšavi* za sprejem ruskega cara in cesarice trajajo še vedno in dajo povsod polne roke dela, kakor je kaj takega že običajno ob enakih priložnostih. Guverner Gurko pregleduje dan na dan vojake, ki se bodo pred carom v paradi postavljali, pa ni nič kaj z njimi zadovoljen. Njegova soproga pa dva velikanska dvorna plesa pripravlja. Eden taistih bo v Varšavi, kjer se bo car mudil v gradu Lazienki, drugi pa v Skiernievicah, kjer si grot Wielopolski še toliko počitka ne privoščji, da bi si dobro oddahniti zamogel. Tudi nekaj najbolj odličnih poljskih plemenitašev zbralo se bo na kolodvoru, kjer bodo pozdravili ruski carski par, ki bo v družbi cesarske družine v nedeljo zvečer ali pa v ponedeljek zjutraj v Varšavo prišel. Cesar Franc Jožef popelje se tje kaj menda v ponedeljek, 15. septembra. Prvi dan bo dvorni ples, drugi dan vojaška parada in veliki obed, tretji dan obiskoval bo car zavode, zvečer bo pa zopet ples pri guvernerji Gurku, kamor so povabljeni najbolj odlični poljski plemenitaši. Temu plesu pri guvernerji pripisujejo Poljaki veliko politično veljavo. Pač bi bilo želeti, ko bi se morda ondi za večne čase zatrla mrznja, ki jo ima še vedno največji del Poljakov do Rusov, v kterih povsod in ob vsaki priložnosti edino le svojega zatiralca vidi in nikdar svojega brata. Govori se tudi nekaj o neki ustavi, s katero misli ruski cesar svoje podložne iznenaditi. Taista se namreč ravno kar, ako je vest resnična, izdeluje v državnem sovetu ruskem. Naj že bo tako ali tako, resnica je, da je ruskega cara Aleksandra III. trden sklep, začeto delo dokončati, ktereja njegov oče ni mogel završiti. V znak da mu je resnica do namenjenega koraka, je odpravil cenzuro pri ulogah, ki so na njegovo carsko osobo pisane, tako da sedaj vsak Rus sme svojo prošnjo naravnost caru poslati. S tem je car Aleksander nov žebelj zabil v krsto vsemogočnosti ruskih uradnikov od žandarja do ministra, kar je tudi v redu. Je že prav, da imajo oblastnjije svojo moč, toda na Ruskem je bilo tega blagoslova (božjega ne moremo reči) preveč, in za to ne bo prav nič na škodo, da ga car nekoliko omeji.

Groza in strah vlada po celi *Italiji* zaradi počasnih sicer toda gotovih korakov, s kterimi se ondi pomika kolera od mesta do mesta, od vasi do vasi. Italija je bila prva država, ki se je proti vsem drugim sploh, proti Francoski pa še prav posebno zavarovala, da bi se ne zatrosila kolera po deželi. Naredbe so bile skoraj posod že toliko pretirane, da so že smešne postajale, ko bi ne bile ob enem za potnike tako neznosno sitne; in vendar vse skupaj

ni nič pomagalo. Kolera se širi, kakor bi dežela na stečaj odprta stala po dolgem in na široko; ljudje pa zbegani tekajo in ne vedo, kaj bi storili, da bi se vbrani groznega gosta, ki ne pozna nobenega razločka. Po nekterih krajih, posebno po Neapelju so pa s strahom združili tudi še vraže. Kjer se prikaže kolera v kaki hiši, takoj pošljejo po duhovnika, češ, naj jo pride izganjat. Smrtno jeli so pa sovražiti zdravnike, ker jih imajo na sumu, da so oni tisti, ki kolero „delajo“. Ladijam, ki prihajajo iz okuženih krajev, se ljudje s silo vpirajo ter jim na noben način ne dovoljujejo izkrcanja še manj pa, da bi se v dotični luki dalje časa mudile. Opozicija in njeni časniki pa vso zmešnjavo porabijo v svoje namene ter sedanjo vlado dolže, da je ona kolere kriva. Laška vlada pa je vse storila — da še preveč — da bi se kolere bila vbrani. Tako n. pr. vpejlala je kontumacijo ob avstrijski meji, ki je bila le nagajivost in odveč, kajti Avstrija je zdrava (hvala Bogu!), da že zdavnej ne tako.

Ker *Kitaj* na noben način neče odjenjati od svoje trme, Francozom drugoga ni kazalo, kakor da so se nad Kelung spravili in so ga razsipati jeli. Kelung je primorsko mesto ob severni strani otoka Formoze in ima posebno bogate premogove žile. „Če je tako, pravijo Francozi, potem nam pač drugoga ne kaže, kakor otoka popolnoma polastiti se in če ne bo drugače, podvrgli si bomo tudi Kitaj, samo da zmagamo kitajsko trmo“. Formoza sama, no ta jim ne bo kdo zna koliko preglavice delala, s Kitajem si bodo pa že nekoliko premislili, preden ga bodo pod svojo oblast spravili.

Izvirni dopisi.

Iz Slovenjegraškega okraja, 2. septembra. Z zlatimi črkami naj se 19. avgust t. l. v zgodovino Slovencev zapiše, kajti vkljub najhujšemu naporu naših nemčursko-liberalnih nasprotnikov in celó vradniških oseb zmagali smo Slovenci po celem slovenskem Štajarji sijajno.

Tudi tukaj pri nas je bila peščica naših sovražnikov vse kriplje napela, da bi nas Slovence pri volitvi za deželni zbor ob tla vrgla; pa je tako sramotno propadla — da ne bo nikdar več vstala; naša zmaga pa je bila tako sijajna kakor še nikdar poprej nobena tako, kajti do sedaj je imel zmagajoči kandidat k večjemu 6 glasov večine, a sedaj celó 26 glasov.

Za ta uspeh pa gré največja čast, slava in hvala korenjakom slovenskim gospodom prvotnim volilem, ki se po zvijačah in lažeh brezverskih liberalskih pa nemčurskih kričarjev in hujskačev — niso dali premotiti — ampak so, kakor še nikdar poprej v mnogobrojnem številu dohajali, če tudi na jako oddaljena volišča — in so volili 59 zanesljivih značajnih mož, ki so vsi kot skala za našega kandidata č. g. dr. Šuca stali, in so se nasprotnikom, ki so jih obdelovali, le smijali, in so si z njih šalo delali. Slava in največja hvala Vam vrli volilni možje Šoštanjkega in Slovenjegraškega okraja, iz Marenberskega okraja pa vrlim volilnim možem iz Remšnika, ki so nam iz skrajne slovenske meje v volilnem boju na pomoč prišli ter se niso vstrašili ne zbili ne notarja Rudel-na ne drugih nemško-liberalnih kričarjev. Da pa strogo pri resnici ostanemo, moramo povedati, da to čast in slavo zasluži celi Šoštanski okraj, kajti vse ondašnje kmečke občine so narodne katoliške volilne možje si izvolile in od 28 Šoštanskih glasov niso nemčurski liberalci ne jednega vjeli, pa nobeden Šoštanskih 28 volilnih mož tudi ni strahopetno doma ostal, ali se glasovanja zdržal, ampak vsi so kakor jeden mož za našega kandidata stali. Ne tako Slovenjegraški okraj, kajti pri nas so tri občine zaslužile — da jih denemo v črne bukve, namreč Pamečka, Razborška pa Šentiljska. — V Pamečah rogovilil je neki Hribernik ali Fuks Nande, človek, ki z lesom baranta in se je po svetu menda verskega prepričanja znebil — pa liberalizma naserkal ter se tudi naučil slovenski jezik, jezik svoje matere zaničevati; in temu človeku in dvema drugima najetima pomagačema so se Pamečani na limance vsedli, ter so si ravno to človeče potem pa župana Pogača, ki je od prvega odvisen, za volilna moža volili, od kojih je Hribernik nemea, tujca in liberalca glažutarja Gasteigerja volil — Pogač — pa k volitvi ni prišel. Za Boga, Pamečani! kaj nimate res nobenega poštenega Slovence narodnjaka in vernega katoličana med seboj, da bi ga volili za volilnega moža in bi ne delali sebi in celem okraju take sramote pred vsemi Slovenci in zavednimi katoličani! Kupite si drugokrat pameti in volite zanesljive Slovence in katoličane za volilne možje!

Na Razborji je Pleschiutchnig nasprotno kandidiral doma in je tam in na Koroškem že neki več — kakih deset — kmetij pod svoj klobuk spravil; da mora vsled tega deset samostalnih kmetov na svetu manj biti, in da bo dosledno še z naprej vselej toliko samostalnih kmetov manj, kolikor kmetij si bo Pleschiutchnig v svojo mavho spravil, to je jasno kot beli dan; — vendar Razborčani pri vsaki volitvi tega človeka kot volilnega moža pošljejo v mesto, Razborčani, je res vaša najsrčnejša želja, da bi vas Pleschiutchnig prej ko prej iz vaše gore, iz vaših domačij spravil, in da bi se prej kot mogoče po Razborji medvedji pasli? — Pleschiutchnig še ni nikdar pri nobeni volitvi s Slovenci glasoval — pri nobeni volitvi še ni z kmeti držal — ampak kolikorkrat je še volil, vedno je slovenske kmete liberalnim mestjanom in drugi nemški liberalni gospódi prodajal! Razborčani, kako dolga vas bo Pleschiutchnig za nos vodil!

Drugi volilni mož Razborški bil je Jožef Pogorevčnik po domače Razbornik. Tega moža je Pleschiutchnig že na predvečer pred volitvijo v mesto pripeljal, da bi s Slovenci v dotiko ne prišel. — pa vkljub vsemu temu ga Pleschiutchnig med nasprotno gardo ne zapazi, ko na volišče koraka, in ker svojega beriča nekega Babiča pošlje, da bi ga poiskal. Najde ga pri Hauke-ju — ker so se naši volilni možje zbirali — ki so bili pa že tudi na volišče odšli, in mu prigovarja, naj bi šel volit, — pa vsaka beseda je bila le bob v steno. Konečno ga popade in ga po sili tira na volišča, Pleschiutchnig bil je potolažen; — pa njegovo veselje se je brž zopet v žalost spremenilo, kajti Pogorevčnik je zopet iz volišča zginil kot kafa in vsi beriči nasprotni stranke ga niso mogli več najti. Ako Pogorevčnik tudi ni z nami glasoval zaradi nasprotnega terorizma, vendar zasluži pohvalo, da zoper Slovence in kmete ni hotel z Pleschiutchnigom potegniti. Z Pleschiutchnigom pa v črne bukve, ako bi že bil tudi 100 kmetij v svojo mavho spravil, in 100 kmetov pozobal!

Najbolj so se pa Šentiljčani s svojo pametjo skregali, da so si Ledelna pa Streicherja za volilna moža izvolili. — Ledel je iz Vitanja v Šentlenart privandral kot kramar in se zdaj tam od Šentiljskih grošev bogati, on je hud političen nasprotnik Slovencev in je liberelec najhujše barve, ki tudi celo leto v cerkev ne pride. Streicherju se pa že na licu vidi, kdo da je. Ta človek je po Šentiljski občini noč in dan od hiše do hiše plazil — zoper „farje“ šuntal, da teh ne voliti, drugače bo zopet tlaka in desetina itd. Šentiljani pameti si kupite drugokrat, pa takemu človeku, ki vas bo s takimi lažmi za vaše glase sleparil, pot pokažite. Šest let so č. g. dr. Šuc, mestni župnik naš deželni poslanec, — ste morali res zavoljo tega vašemu g. župniku tlako delati, in g. dr. Šuc so zopet za poslanca voljeni. Ali ste res tako bedasti, da mislite, da bote vsled tega zopet tlako delali? kakor vas je Streicher strašil. Šentiljčani zopet vam rečemo: pameti si kupite pa drugokrat nikar ne volite k vam privandranih tujcev, nemcev ali nemčurjev, pa tudi ne brezvernih liberalcev za volilne možje, ampak svoje domače, slovenske, katoliške možje.

Vsem drugim kmečkim občinam Slovenjegraškega okraja pa gré največja slava, čast in hvala, — da so vse tako izvrstne, poštene slovenske in katoliške možje volili za svoje volilne možje. Gré pa njim kakor tudi njunim volilnim možem tem večja hvala, ker še napor od nasprotni stranke do sedaj še ni bil nikdar tako silovit in prekanjen kakor letos!

Mi smo že sicer čisto za gotovo naprej vedeli število glasov, ktero bo naš kandidat dobil, ker smo vedeli, kdo da bo povsod za volilnega moža voljen, zmage smo si toraj bili čisto svesti; za nas je bilo le še vprašanje, bo li mogoče še kakih čvetero ali šestoro glasov več dobiti; — to so tudi naši nasprotniki dobro vedeli, zato so celi svoj akcijski načrt na moč spletk, zvijač in sleparij stavili.

Najpoprej so se delali, kakor da bi brezuspešnost vsake agitacije zoper našega kandidata spoznali in da se nje toraj še lotiti nečejo, — na tihem so pa od hiše do hiše prvotne volilce obdelovali — naj bi nikar nobenega „farja“ za volilnega moža ne volili — ampa le njim od njih nasvetovane barantače z lesom.

Druga zvijača je bila, da so dva nasprotna kandidata postavili: V Slovenjegraškem okraju so delali za Pleschiutchniga, v Marenberskem pa za glažutarja Gasteigerja, kajti prvi je pri nas, drugi

pa v Marenbergu dobro znan, mislili pa so si, če se nam le posreči v Slovenjegraškem okraju pri volitvah volilnih mož s Pleschiutchnigom čast. gosp. dr. Šuca vreči potem bo gotovo Gasteiger zmagal, kajti volilni možje, ki so na ime Pleschiutchniga voljeni — ne bodo nikdar č. g. dr. Šuca ampak Gasteigerja volili, ker Pleschiutchnig itak ni nikdar v resnici kandidature sprejel. Pa tudi ta zvijača je bila zastoj.

Tretja zvijača je v tem obstajala, da so volilne možje plašili, češ, ta in ovi odlično narodni volilni mož je od č. g. dr. Šuca odpadel in bo Pleschiutchniga volil, naš kandidat da bo dobil v celem Slovenjegraškem okraju k večjemu 6 glasov. Pa s to zvijačo so ravno nasprotno dosegli: volilni možje so vsled tega osebno ali posredno poizvedovali, če je temu res tako, kakor so nasprotniki trdili, in prepričavi se, da je gola laž — začelo se jim je do takih ljudi gnusiti, ki so jih hoteli na tako sramoten način za glase oslepariti.

Ko še to ni zaželenega vspeha imelo — peljal se je Pleschiutchnig s svojimi agenti v Šoštanski okraj in je tam 14. in 15. avgusta glase beračil, hotel je imeti na Toplicah v Topolščah shod ondašnjih volilnih mož, za kojimi je občinski pisar Samotar plazil, — pa prišel je bil le jeden, ki se je prepričal, da takih ljudi kakoršni je Pleschiutchnig in kakoršne bi on priporočal, Slovence nikakor ne kaže voliti.

Volilnemu možu g. Stropniku se je na Topolščah 100 gld. obetalo, ako on in njegov tovariš z nasprotniki potegne; poštenemu, obče spoštovanemu g. Dovniku v Škalah in g. Delakordi ali Steinerju pa po 20 gld. ponujalo, ako našega kandidata popustita; ravno toliko tudi njunim volilnim tovarišem. Hrabremu narodnjaku g. Steblovniku na Paki je neki agent po sili 5 gld. dal, da bi dr. Šuca ne volil. Ko je pa zvedel, da g. Steblovnik ni mož, ki bi svoj glas prodajal, prišel ga je drugo jutro prosit, da bi mu petak nazaj dal. Mož se je milosrčnega g. Steblovnika usmilil in mu je konečno le petak nazaj vergel, — kojega je sicer mislil pri c. kr. sodnji deponirati.

Gostilničarju Schmiedhoferju v Mislinji so 30 gld. obetali, ako Mislinska volilna moža g. Vavkana pa Franca Vivoda v svoji gostilni tako dolgo zamudi, da k volitvi ne prideta. Pa tudi vse te zlata vredne limance so bile zastoj: naših vrlh narodnih in katoliških volilnih mož se ni nobeden nanje vsedel, pa tudi g. Schmiedhofer ostal je poštenjak, in ni maral za judeževe groše.

Na predvečer pred volitvijo se še Pleschiutchnig predrzne k izvrstnemu narodnjaku g. Ivanu Boginu v Podgorje pripeljati, ter ga nagovarja, da naj nikakor k volitvi ne gre, kajti tudi on Pleschiutchnig in Pogorevčnik ne gresta volit, ampak se nalašč ravno zdaj v toplice peljeta. Pa tudi ta zvijača je bila zastoj! Zadnji poskus našega kandidata vreči, napravili so naši nasprotniki na dan volitve. Pleschiutchnig je začel g. župniku Tombahu razlagati, da šteje njegova stranka 44 glasov, naša pa tudi ravno toliko, in da toraj brez kompromisa ni zmage, ravno tako so pravili nasprotni agenti tudi drugim volilnim možem, ki so se, se vé da, tej bahariji nasprotnikov le posmehovali, dobro vedoči za svojo moč.

Tudi dr. Riepl, ki se je v Riebelna prekrstil, c. kr. sanitetni asistent in c. kr. g. okrajnega glavarja zanesljivi tovariš je bil na vse zgodaj pokonci in je župane, ki so bili volilni možje lovili ter jih je strašil, rekoč: da je vsaki sovražnik c. kr. okrajnega glavarja, ki bo č. g. dr. Šuca volil, in da bodo župani to še grenko občutili itd. — Pa tudi to ni vse nič pomagalo. Da bi dr. Riepl svojemu žaljenju nekaj naglašal, šel je vsakokrat, kadar je kaka dva volilna moža obdelal — ostentativno v poslopje okrajnega glavarstva, kakor da bi hodil g. c. kr. okrajnemu glavarju o vspehu svoje agitacije poročat. Pa tudi to ni nič pomagalo. No, g. Riepl! zdaj pa več, koliko poštene slovenski možje na tebe držijo in kako se tvojega žuganja z jezo g. Finetti-ja, c. kr. okrajnega glavarja bojijo. Jo niste bili dobro stuhtali! — Naj še omenimo, da so bili še zadnje noč pred volitvijo šli Slovenjegraški nemčursko-liberalni agenti v Stari trg in na Verbo, ondašnje volilne možje obdelovat — in niso nič opravili!

Ko so se na dan volitve Pleschiutchnig, Fuchsov Nandl in dr. Riepl prepričali, da vse zvijače nič ne pomagajo — in da Gasteiger nikakor ne bo voljen, napnejo zadnje silo — da bi le č. g. dr. Šuca vrgli — in ponujajo kandidature č. g. dr. Lipoldu, Tomahu, Bogini, češ, da bodo vsi nemški liberalci z

Slovenci potegnili, če le č. g. dr. Šuca popustijo in drugega kandidata postavijo. Pa č. g. dr. Lipold in in Tomah se jim se jim kratko odrežeta, dobro spoznavša novo nevarno spletko, in vidivša, da nam nemških-liberalcev in slovenskih odpadnikov za zmago nikakor ni potreba.

Da se poštenost naših nasprotnikov še bolj spozna, bo dobro tudi omeniti, da je neki volilni mož iz Marenburškega okraja Slovence še celó v volilni dvorani hotel slepariti ter je pri volitvi volilne komisije obe roke na kviško vzdignil, spoznavši, da je njegovih pristašev za zmago premalo. — Pa to novo sleparijo so Slovenci takoj zapazili — in so si jo tudi takoj prepovedali.

Po srečno končani volitvi so se naši volilni možje pri g. Hanke-ju na skupni obed zbrali, kjer so č. g. dr. Šuca z burnimi živio-klici sprejeli, ko je med nje stopil.

Napitnica našega č. g. deželnega poslanca na presvitlega cesarja bila je nepopisljivim navdušenjem sprejeta. — Šoštanski vrli gospodji volilni možji bili so smodnika s seboj pripeljali, da bi ta napitnica z streljanjem možnarjev bila spremljala — pa zvijača je bila tudi to zabranila, strelec, neki Slovenjograški delavec je bil, kakor se govori nalašč v vodo padel, in je tako smodnik, kojega je nosil, zmočil, vendar nam pa vse to našega veselja ni skalil, in napila se je še marsiktera navdušena zdravica, posebno ko so nam naš č. g. poslanec iz došlih telegramov naznanjevali, kako so Slovenci naši bratje povsod po Slovenskem Štajarju naše nasprotnike popolnoma in sijajno premagali. Živio vrli volilci! živio naš poslanec! živili gospodje voditelji Slovencev!

J. V.

Domače novice.

(Deželni zbor Kranjski) pričel se je danes s slovesno službo božjo, ktere so se gg. deželni poslanci in več pobožnega ljudstva v stolni cerkvi vdeležili.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Čč. gg. Vinko Čepin, J. Bohanec in Andr. Podhostnik ostanejo na svojih mestih, namreč v Gornjem gradu, v Cirkovicah in pri sv. Jurju na juž. železnici; čč. gg. Jož. Krajnc gre za kaplana k sv. Rupertu nad Laškim, Gregor Resočnik k sv. Lovrencu na Bizeljskem, Martin Gabere k sv. Magdalen v Mariboru, Matija Stoklas v Mahrenberg, R. Raktelj v Kamnico, Vinko Kolar v Leskovec. Č. g. Jožef Ulčnik je postal kurat pri sv. Martinu na Dreti. — Farni izpit so naredili čč. gg.: Jožef Črnko, Jožef Žičkar, Martin Napast, R. Šuta, Jak. Caf, Jožef Sinko in Franc Nachtigall.

(Imenovanje.) Gosp. Markovič, bivši pristav v kaznilnici v Pragi, je imenovan za kontrolorja na Gradu v Ljubljani.

(Tridnevna pobožnost) k časti Matere Božje se je včeraj končala s zahvalnico. Ljudstvo se je v vseh cerkvah prav obilno vdeleževalo; marsikteri so rekli, da še veliko bolj, kakor o porejnkulah. Blagoslov Božji trpeči katoliški Cerkvi in vsakemu posebej!

(Današnji mesečni somen) je bil še zadosti živahen gledé nagnane živine goveje, kakor konjske. Cena je vže nekoliko odjenjala in so se precej čedne krave po 70 goldinarjev dobivale. Konji so se prodajali precej čedni po 150 goldinarjev. Najslabšo konjsko živino kupoval je pa postestnik zverinjaka g. Kleeberg, posebno rad je segal po šepastih konjih, ker jih je jako po ceni dobival.

(Dekliška šola pri Uršulinkah) se prične 16. septembra s slovesno sv. mašo ob 8. uri. Vpisovanje je 13. in 15. septembra. Letos se prične tudi o tročji vrt kot privatna odgoja za šolo še nedoraslih deklic.

(Iz Rovt pri Logatci), 8. sept., se nam poroča: Tukajšnji občinski odbor volil je danes enoglasno visokorodnega gosp. deželnega predsednika Andreja barona Winklerja, vis. gosp. grofa Thurna in okr. glavarja g. J. Mahkota svojim častnim občanom.

(Ogenj) je 7. t. m. zjutraj ob 1/2 5. uri nastal v Vesuljaku pri Begunjah, fare Cirkniške, ter je vpepelil 8 kmetom in enemu kajzarju 9 poslopij. Tudi dva konja, troje goved in nekaj ovac je zgorelo. Zavarovani so bili vsi, pa le za majhne zneske. Pravijo, da je bilo nalašč zažgano, ker je začelo neko poslopje goreti na dveh krajih. Preiskava bo to natančneje dokazala.

(Prijatelji narodne šole), kojim je šolski na-predek pri sreč, vabijo se jutri ob 6. uri popoldne k občenemu zboru „Narodne šole“ v prostore „Slovanskega učiteljskega društva“ na sv. Jakopa trgu hiš. šte. 10. Spored zborovanji je: 1. Ogovor prvomestnikov. 2. Poročilo o odborovem delovanju v XII. društvenem letu. 3. Pokladanje društvenega računa in imenovanje pregledovalcev računov. 4. Volitev devet odbornikov. 5. Nasveti. Dosedaj so bili v odboru sledeči gg. učitelji: Stegnar Feliks, predsednik; Praprotnik Andrej, podpredsednik; Močnik Matej, blagajnik in tajnik; Borštnik Ivan, Govekar France, Podkrajšek Henrik, Praprotnik France, Tomšič Ivan, Žumer Andrej. Društvo je v minuli dobi 1883/84 svojo nalogo po mogočnosti s požrtvovanjem spolnovalo. Dohodkov imelo je 770 gold. 87 kr., stroškov 693 gold. 45 kr. Ostalo je društvu konec leta še v denarjih in v šolskem blagu 293 gold. 92 kr. Naj bi se naših prijateljev, kadar se zbirajo pri društvenih veselicah, ta ali oni spomenil na narodno šolo ter vzel plošček ali pa tudi klobuk v roke, in zbiral krajezarje za to najkoristnejšo narodno društvo, kolikor jih imamo! Nikdo pod milim Bogom ni v stanu revežu večje dobrote storiti, kakor če mu pomaga do poduka, če mu pogladi pot do šole, ker se nabhre prvih nauk iz krščanskega nauka, čitanja, pisanja in računstva. Naj bi toraj marsikakšen krajezar, ki je sicer drugam za golo potrato namenjen, ne zgrešil poti, ki pelje v „nabiralnik“ za narodno šolo. V izgled bodo naj nam Nemci in njihov „Schulverein“, kterege povsod vsiljujejo, kjer ga ni potreba, v še lepši izgled bodo naj nam naši bratje Čehi, ki za narodno šolo vse žrtvujejo, samo da z njo „Schulverein“ pobijajo!

(V Kašlju) je pred nekaj dnevi ponoči fant Fr. S. ubil drugega fanta pod oknom, ki je s svojim dekletom govoril. Tolikokrat žalibog, ponovljen nasledek poučevanja!

(Pritožbo) štajarskih Slovencev iz Celjskega volilnega okraja, ktero so taisti v očigled sleparij nemških liberalcev pri poslednjih volitvah na c. kr. namestništvu v Gradci vložili, je visoka oblast zavrgla, češ, da je neopravičena.

(Trgatev) okoli Trsta slabo kaže, ker ji je vreme silno neugodno. Grozdja ondi letos sploh ni veliko, in še to malo, kar ga je, gnjiti pričenja.

(Mariborska čitalnica) se je iz svojega dosedanjega stanovanja v poštni ulici preselila v svoje nekdanje stanovanje pri gospé Šramelj v apoteški ulici.

(Ravnatelj Ptujski gimnaziji) je od deželnega odbora imenovan Hans Tschanet, rodóm Tirolec, ki ne vé besede slovenske in bojda tudi ni prijazen Slovincem. Kakor navadno vse službe srednjih šol po slov. Štajarji se je tudi ta podelila brez razpisane konkursa.

(Bogatin J. Badl), ki je bil lastnik krapinskih toplic, grajščine Biltuške in mnogih hiš in posestev v Mariboru in okolici, je umrl 82 let star na svoji grajščini pri Krapini.

(Iz Gorice) prinaša „Soča“ vest: Bogoslovje čč. oo. frančiškanov na Kostanjevici pri Gorici preselilo se bo v Kamnik na Kranjsko, na Kostanjevici se bo pa napravila popolna višja gimnazija, ker se sedaj že po dokončani četrti šoli lahko vstopi v red sv. Frančiška.

(Ernest Jelušič), duhovnik, nadučitelj, predsednik bratovščine hrvatskih ljudi v Istri itd., je včeraj 8. t. m., po dolgi bolezni v Kastvi umrl. Pogreb bode 10. t. m. ob 9. uri dopoldne. R. I. P.!

(Sin naučnega ministra) tudi pri nas vsled svojega službovanja dobro znanega barona Konrad-Eybesfelda, se je ponesrečil pri vojakihi. Taisti služi pri dragoncih v Welsu. Podal se je 5. t. m. popoldne v konjski hlev po svojem konji gledat; komaj g. baron zanj stopi, mrha udari in mu spodnje čulusti zdrobi, da se je revež takoj nezaveden na zemljo zgrudil. Prenesli so ga takoj v vojaško bolnišnico, kjer mu je nekoliko odleglo.

(V sabotnem članku) o anarhistih zgoraj naj se čita „klepar Springer“, a ne „čevljar Thiel“, kar se je po pomoti vrnilo.

Telegrami.

Dunaj, 8. sept. Deželni glavar štajarski postal je deželni poslanec Gundaker grof Wurmbrand-Stuppach, namestnik njegov pa deželni poslanec dr. Herman baron Gödel-Lanoy.

Varšava, 8. sept. Danes ob 10. uri prišla je semkaj carska rodovina z velikoknezi vred. Podali so se takoj k službi božji v grško pravoslavno potem pa še v katoliško cerkev. Na Mokotovskem polji pričela se je vojaška vaja ob 12. uri ter se je končala ob 2. uri popoldne.

Bruselj, 9. sept. Procesijo katoliške stranke so frasoni in liberalci v nedeljo napadli, vdeležnike so ozmerjali, križe in zastave so jim pa z blatom okidali. 185 rogoviležev so prijeli; mnogo jih je ranjenih. Katoliški dnevniki zahtevajo soglasno preiskavo zaradi tega. Župan se je včeraj dolgo časa posvetoval z ministroma Malouom in Jakobsom. Učiteljem je župan prepovedal vdeležiti se procesije. Nekaj vjetih so že zopet spustili.

Pariz, 9. sept. „Havas“ poroča iz Shangaja: Kitajci hočejo ustja vseh rek v Shangaj držeti obkoliti; ptuji konzuli se pa tej nakani vpirajo.

Rim, 8. sept. Kontumacije proti Švici in Avstriji so se opustile. Za kolero zbolelo jih je: v Bergamo 30, pomrlo 9; v Cuneo 19, pomrlo 7; v Speziji 31, pomrlo 18; v Neapolju 346, pomrlo 113. Kralj se je podal v Neapelj in so ga ondi navdušeno sprejeli. Ostal bo ondi 2 dni.

Tuji.

7. sept.

Pri **Malič**: Franc Poland, asesser, iz Draždan. — Dr. Henrik Roza, c. k. minist. tajnik, s soprogo, z Dunaja. — S. Schindler, zasebnik, iz Grada. — Franc Dukič, c. k. vradnik, iz Trsta. — Edvard Schatz, vradnik, iz Trsta. — G. Cattaneo, učitelj, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Jožef Tschernko, c. k. vladni svetovalec, s soprogo, iz Trsta. — Karol Blašig, posestnik, s soprogo, iz Roneke. — Georg Jovanovič, knjigovodja, iz Bosne. — M. Koch, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — De Giscutti, posestnik gladišča, s soprogo, iz Pulja.

Pri **Tavčarji**: Janez Vrhunc, jnist, z Dunaja. — Hamlik, c. k. nadporočnik, iz Sinja. — Filip Kobau, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jožef Kresse, zasebnik, iz Olomutza. — Surit, Kramer in Geiger, posestniki, iz Celovca. Jožef Struckel, iz Celovca.

Pri **Avstrijskemu caru**: E. Stiebil, agent, iz Celovca.

Pri **Južnem kolodvoru**: M. Masir, učitelj, iz Zagreba. — Jožef Pelko, dijak, iz Maribora. — Ferd. Hütner, nadinžinir, s soprogo, iz Pulja. — Franc Grablovič, iz Ljubljane.

Pri **Virantu**: Mih. Papež, z družino, iz Reke. — Viktor Papež, z družino, iz Trsta. — Anton Kronet, iz Litije.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. septembra.

Papirna renta po 100 glid.	80 gl. 70 kr.
Sreberna	81 " 50 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	95 " 85 "
Akeje avstr.-ogerske banke	848 " — "
Kreditne akeje	297 " — "
London	121 " 65 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 75 "
Francoski napoleond.	9 " 66 "
Nemške marke	59 " 55 "

Poslano.

V uradnih novih „Laibacher Zeitung“ 206. številki od 6. t. m. se na strani 1707 nahaja uvrtsek (inserirat), po katerem išče nekdo hrane in stanovanja za osemletnega dečka, in to v bližini protestantske šole v Ljubljani, s pristavkom naj se dotične ponudbe meni pošiljajo.

Da me ne bode nikdo krivo sodil, primoran sem javljati, da nisem jaz tistega inserata niti sam v imenovane novine uvrstiti velel, niti nikogar drugega k temu pooblastil; ter da kot narodnjak in katoličan niti nameravan svojega sina v nemško, protestantsko učilnico pošiljati.

V Velikih Laščah, 7. sept. 1884.

Matija Hočevan, c. k. poštar.

Jurjev koledar

za leto 1885

bode izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“.

Obsegal bode do 200 strani z ilustriranimi humoreskami, šaljivim berilom in inserati od zadej, kateri se bodo po nizki ceni računali za celo ali pol strani. Izšel bode prve dni decembra t. l., cena mu bode samo 50 kr. Naročnina naj se pošilja vredništvu „Jurja s pušo“ v Trst. (3)